

11. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunta

Vuoden 1956 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten valittuun taksoituslautakuntaan kuului 66 jäsentä eli 20 enemmän kuin aikaisempina vuosina. Lautakunnan puheenjohtajana toimi varat. Torsten Nordberg ja varapuheenjohtajana isännöitsijä Väinö Ahde.

Lautakunta asetti keskuudestaan sen käsiteltäväksi kuuluvia asioita valmistelemaan 11-jäsenisen valmisteluvaliokunnan, jonka puheenjohtajana oli lautakunnan puheenjohtaja. Taksoituksen toimittamista varten lautakunta jakaantui 16 osastoon.

Lautakunta piti 5, valmisteluvaliokunta 15 ja eri osastot yhteensä 744 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjat käsittivät 53 pykälää, valmisteluvaliokunnan 63 ja osastojen yhteensä 312 570 pykälää.

Lautakunnan kokouksissa päätettiin taksoitusta yleensä koskevista asioista, kuten mm. erälle työntekijä- ja ammatinharjoittajaryhmille työstä aiheutuneiden kustannusten arvioimisesta (9, 10, 11, 12, 13, 45 §); verovelvollisen saamien luontoisetujen arvon määrittämisestä (19, 28 §); huoneiston omistajan nauttiman asuntoedun arvioimisesta (27 §); esikaupunkialueiden verotusperusteiden määrittämisestä (20 §); verovelvollisen henkilön veronmaksukyvyyn olennaisen alentumisen vuoksi myönnettävän vähennyksen arvioimisperusteista (31 §); käyttöomaisuudesta myönnettävistä arvovähennyksistä (34 §); kiinteistöjen harkintataksoituksessa noudatettavista perusteista (44 §) ja veronkorotuksen määrittämisestä eräissä tapauksissa (50 §). Lautakunta päätti myös Axel August Ekströmin rahaston korkovarojen jaosta (47 §).

Lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen komitean asettamisesta laatimaan ehdotusta lautakunnan johtosäännöksi ja mahdolliseksi työjärjestykseksi (51 §). Esitys ratkaistiin myönteisesti ja asetettu komitea aloitti työskentelynsä vuoden lopulla.

Taksoitusta varten antoi tuloilmoituksen 285 032 verovelvollista. Tarkkailuilmoituksia oli lisäksi saapunut 4 313 sellaisen verovelvollisen saamista tuloista, jotka eivät olleet antaneet tuloilmoitusta. Taksoituksessa määrättiin 250 554 verovelvolliselle yhteensä 1 420 765 857 veroäyriä, joista kiinteistötulojen osalle tuli 50 968 453, elinkeino- ja ammattitulojen osalle 315 657 623 sekä henkilökohtaisten tulojen osalle 1 054 139 781 äyriä. Taksoitus valmistui kesäkuun alkupuolella ja siitä laadittu luettelo pidettiin verovelvollisten nähtävänä 19. 6. — 3. 7. välisenä aikana.

V:n 1957 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten valittu taksoituslautakunta aloitti toimintansa kertomusvuoden lokakuussa.

Tutkijalautakunta

Tutkijalautakuntaan kuuluivat maistraatin jäsenistä kunnall.porm. Weio Henriksson, vt. kunnallisneuvosmiehet Elis Jokinen ja Armas Linnamaa, oikeusneuvosmies Tauno Rautio sekä taksoituslautakunnan valitsemina jäseninä isännöitsijä Väinö Ahde, revisori Toivo Huttunen, merkonomi Eino Leino ja fil.maist. August Alenius, joka viimeksi mainittu kuitenkin kuoli ennen lautakunnan toiminnan alkamista. Lisäksi kuului lautakuntaan kaupunginvaltuuston valitsemat 8 jäsentä. Lautakunnan puheenjohtajana toimi

kunnallispormestari Henriksson. Muistutusten valmistavaa käsittelyä varten lautakunta jakaantui 4 jaostoon.

Lautakunta piti 2 ja sen jaostot yhteensä 78 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjat käsittivät yhteensä 2 893 pykälää.

Lautakunnalle tehtiin taksoituksesta 2 888 muistutusta, joista 1 444 aiheutti muutoksen taksoitukseen. Kun hyväksytyt muistutukset vastasivat yhteensä 3 685 995 veroäyriä, aleni veroäyrien lukumäärä siten 1 417 079 862 äyriin jakaantuen seuraavasti: 50 693 386 äyriä kiinteistötulosta, 313 313 044 äyriä elinkeino- ja ammattitulosta sekä 1 053 073 432 äyriä henkilökohtaisista tuloista.

Tutkijalautakunnan päätös asetettiin nähtäville 5. 11.

Kertomusvuonna oli veroäyrien hinta, jonka kaupunginhallitus vahvisti, 12 mk.

Verolautakunta

Verolautakuntaan, jonka tehtävänä oli toimittaa kaupungissa valtion tulo- ja omaisuusverotus vuodelta 1956, kuuluivat verojohtaja varat. Erkki Sirviö puheenjohtajana, 40 valtiovarainministeriön määräämää muuta jäsentä ja 34 kaupunginvaltuuston valitsemaa jäsentä. Valtiovarainministeriön määräämistä jäsenistä oli 6 lautakunnan jaostojen puheenjohtajiksi määrättyä lisäjäsentä. Lautakunta oli jaettu 7 jaostoon.

Lautakunnan kokouksissa, joita pidettiin 2, päätettiin verotusta yleensä koskevista asioista.

Veroilmoituksen antoi 278 149 verovelvollista. Lisäksi oli saapunut tarkkailuilmoituksia 4 176 sellaisen verovelvollisen tuloista tai omaisuudesta, jotka eivät olleet antaneet veroilmoitusta. Veroa määrättiin yhteensä 196 030 verovelvolliselle.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk	Mk
Tulovero	23 355 009 362	
Omaisuusvero	3 271 509 663	
Veronkorotukset	33 436 439	
Osinkotulosta tehdyt vähennykset	298 616 981	
Jälkiverotukset	995 002 962	27 356 341 445

Koko maksuunpantu tulo- ja omaisuusvero oli siis 27 356 341 445 mk.

Palautettavat ennakkomäärät	1 574 618 219	
Ennakot, joita ei palauteta	21 522	1 574 639 741
Tuloista pidätetty veron ennakko	6 034 189 631	
Maksuunpantu veron ennakko	17 382 720 258	
Suoritettava veromäärä	5 496 060 303	
Veromäärä, jota ei peritä suoritettavan määrän pienuuden takia	111 954	
Veromäärä, joka jätetään perimättä merenkulun edistämistä tarkoittavan verolain säännösten nojalla ...	17 899 040	28 930 981 186

Verotus valmistui marraskuun alussa ja veroluettelon lyhennysote oli julkisesti nähtävänä 14.—27. 11. Verotuksesta tehtiin määrääjassa 3 371 valitusta.

Perintöverolautakunta

Perintöverolautakunnan puheenjohtajan tehtävät hoiti verolautakunnan varapuheenjohtaja varat. Erik Blomkvist.

Lautakunnalle annettiin 2 985 perunkirjaa ja 410 lahjaveroilmoitusta. Lautakunta ratkaisi 3 085 perintövero- ja 408 lahjaveroasiaa. Perintöveroa maksuunpantiin 329 313 286 mk ja lahjaveroa 18 127 060 mk.

Verovirasto

Kaupunginhallitus päätti 1. 8. muuttaa viraston tilapäisten viranhaltijain virkanimikkeet viraston uuden johtosäännön mukaisiksi. Siten muuttui mm. jaostopäällikön virkanimike osastopäälliköksi, liikeosaston apulaisjohtajan ja kiinteistöosaston johtajan apulaisosastopäälliköksi, apulaisihteerin osastosihteeriksi, osastonjohtajan toimistopäälliköksi, apulaisosastonjohtajan apulaistoimistopäälliköksi, liiketarkkaajan ja kiinteistö-tarkkaajan vanhemmaksi verovalmistelijaksi sekä tarkkaajan verovalmistelijaksi.

Verujohtajana toimi varat. Erkki Sirviö ja valtion palkkaamana apulaisverujohtajana lainop.kand. Erkki Säilä. 1. 12. lukien nimitettiin kaupungin palkkaamaan apulaisverojoh-tajan virkaan lainop.kand. Toivo Tuunanen ja kansliaosaston päällikkönä toimivan sihteerin virkaan varat. Pentti Lappalainen. Viraston konttoripäälliköksi nimitettiin 1. 3. lukien fil.maist. Pentti Peltonen ja työntutkijaksi 1. 2. lukien valtiot.maist. Uno Gröhn.

Virastossa oli kaupungin vakinaisia viranhaltijoita 62 ja tilapäisiä 114 sekä valtion toimenhaltijoita 130 ylimääräistä, 167 tilapäistä ja keskimäärin 110 satunnaista.

Kaupungin varoista suoritettiin palkkaa vakinaisille viranhaltijoille 38 076 425 mk ja tilapäisille viranhaltijoille 110 486 540 mk. Ylityökorvaukset ja muut palkkamenot olivat 4 047 399 mk. Valtion suorittamat viraston palkkamenot olivat yhteensä 220 388 938 mk.

Viraston toimipaikat olivat samat kuin aikaisemminkin. Talossa Mäntytie 10 toimi lisäksi kahden kuukauden ajan tilapäinen laskentaosasto, joka suoritti verokirjojen ja palkanpidätystodistusten laskemisen. Tammikuun lopulla oli virastolla käytössä eri puo-lilla kaupunkia huonetiloja veroilmoitusten vastaanottoa varten. Viraston käytössä ol-leista huoneistoista maksettiin vuokraa kaupungin varoista 14 507 585 mk ja valtion va-roista 24 909 915 mk eli yhteensä 39 417 500 mk.

Vuoden päättyessä oli viraston kaluston hankinta-arvo yhteensä 40 848 321 mk. Tästä oli kaupungin varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden osuus 5 434 827 mk ja muun kaluston 13 510 554 mk sekä valtion varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden 9 145 818 mk ja muun kaluston 12 757 122 mk.

Kertomusvuonna suoritettiin virastossa v:ltä 1956 toimitettavan kunnallistaksoituksen ja tulo- ja omaisuusverotuksen sekä kansaneläkevakuutusmaksun määräämisen ynnä vi-reillä olleiden perintö- ja lahjaverotusten valmistelu.

Verotuksen valmistelun yhteydessä virastosta lähetettiin ja sille saapui lukuisasti eri-laisia kirjelmia, joista mainittakoon verovelvollisille lähetetyt kehoitukset ja niihin an-netut vastaukset sekä muiden paikkakuntien taksoitus- ja verolautakunnille lähetetyt ja niiltä saapuneet lausunnot ja tarkkailuilmoitukset. Kunnallistaksoituksesta ja kansan-eläkevakuutusmaksun määräämisestä tehtyjen valitusten johdosta annettiin 2 725 selitys-tä lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Tulo- ja omaisuusverotuksesta sekä perintö- ja lahjaverotuksesta tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 5 044 valtion-asiamiehen vastinetta tarkastuslautakunnille. Lisäksi saapui eri virastoilta 4 331 ja niille lähetettiin 4 907 muita asioita kuin verotuksen valmistelua koskevaa kirjelmää. Muitten virastojen käytettäväksi toimitettiin 3 590 asiaa koskevat asiakirjat.

Veroviraston esittelystä kaupunginhallituksen yleisjaosto käsitteli 1 141 kunnallis-erotusta koskevaa verovapautusasiaa. Yleisjaosto poisti veron 178 tapauksessa, alensi veroa 701 tapauksessa ja myönsi pidennystä veron maksuaikaan 91 tapauksessa, jota vastoin 171 hakemusta ei antanut aihetta enempään toimenpiteisiin. Kansaneläkevakuutusmaksun alentamista ja poistamista koskevia asioita käsiteltiin kaupunginhallituksessa 161, jolloin maksu poistettiin 90 tapauksessa, sitä alennettiin 55 tapauksessa, mutta pysyt-tiin muuttamattomana 16 tapauksessa.

Virastolle esitettiin leimaverolain 87 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa 10 268 arvopaperi-kauppaa koskevaa leimaverolaskelmaa, joiden mukaan leimaveroa oli suoritettu yhteensä 127 018 802 mk.

Viraston tarkastustoimisto suoritti 228 verovelvollisen kirjanpidon täydellisen tarkas-tuksen, jolloin todettiin, että näistä verovelvollisista 109 oli jättänyt verotusta varten ilmoittamatta tulojaan noin 129.5 mmm. Näiden ja tarkastustoimiston toimittamien muiden tarkastusten yhteydessä tuli lisäksi ilmi, että 211 muuta täkäläistä verovelvollista oli jät-tänyt ilmoittamatta tulojaan noin 32.4 mmm. Toisilla paikkakunnilla asuvien verovelvol-

listen Helsingistä saamista palkkioista ja muista tuloista, jotka tarkastuksia toimitettaessa saatiin selville, lähetettiin asianomaisille verolautakunnille 597 tarkkailutietoa.

Viraston asianvalvojan ja apulaisasianvalvojan suorittaman valmistavan tutkinnan jälkeen tehtiin rikospoliisille verosäännösten rikkomisesta 185 ilmoitusta poliisitutkintaa ja syytteeseen panoa varten. Näiden ja aikaisempina vuosina tehtyjen ilmoitusten johdosta vireille pannuissa syytejutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana tšekäläisessä raastuvanoikeudessa ja hovioikeudessa 65 henkilöä veronkavalluksesta, 9 henkilöä rikoslain 36 luvun 10 §:ssä mainitusta rikoksesta, 87 henkilöä ennakonperintää koskevien säännösten rikkomisesta ja 5 henkilöä muista rikoksista. Tuomittu rangaistus oli 14 tapauksessa kuritushuonetta tai vankeutta ja muissa tapauksissa sakkoa. Korkein vapausrangaistus oli 2 v. 4 kk kuritushuonetta sakkorangaistusten vaihdella 10—150 päiväsakkoon. Tuomittujen sakkojen yhteismäärä nousi 3 419 500 mk:aan. Syytejuuttujen yhteydessä tuomittiin maksettavaksi korvausta kaupungille 1 012 592 mk ja valtiolle 2 559 252 mk.

Kertomusvuotena oli edelleen voimassa v. 1955 kaupungin ja valtion välillä tehty sopimus, jonka mukaan viraston ylläpitämisestä aiheutuneista yhteisistä kustannuksista kaupunki suoritti 40 % ja valtio 60 %. Veroviraston käytettäväksi oli kertomusvuonna varattu kaupungin varoja menoarviossa 184 018 562 mk, lisämäärärahoja myönnettiin vaki-naisten viranhaltijain palkkaukseen 4 257 989 mk, tilapäisten viranhaltijain palkkaukseen 19 799 496 mk sekä työnantajan kansaneläke- ja lapsilisämaksuihin 961 936 mk. Määrärahoista jäi käyttämättä 20 646 336 mk. Kaupungin ja valtion kesken jaettavat viraston menot nousivat yhteensä 453 710 608 mk:aan, josta määrästä kaupungin osuus oli 181 484 243 mk ja valtion osuus 272 226 365 mk. Lisäksi kaupunki suoritti taksoitus- ja tutkijalautakunnan kokouspalkkioita 5 617 800 mk, näistä palkkioista mennyttä lapsilisä- ja kansaneläkevakuutusmaksua 222 984 mk, veroilmoituslomakkeiden painatuskustannuksia 1 066 620 mk ja kaluston hankintakustannuksia 487 500 mk. Tuloja kertyi kaupungin evankelisluterilaisten seurakuntain taksoitusluettelon otteen ja kirkollisverolippujen valmistamisesta 2 640 000 mk, mistä 40 % eli 1 056 000 mk tilitettiin kaupungille ja 60 % eli 1 584 000 mk valtiolle, sekä toimituskirjain lunastuksista kaupungille 188 900 mk ja valtiolle 110 575 mk.

Veroviraston tilinpidon tarkastajat toimittivat kuukausitilitysten tarkastuksen välittömästi tilitysten valmistuttua, jolloin sekä lääninhallitukselle että kaupunginhallitukselle lähetettyihin tili-ilmoituksiin merkittiin asianmukainen tarkastuslausunto.